

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne števe se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje števe 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubi!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak tork zvečer.

Za oznanila tedensko ni odgovoriti. Cena oznanil: 1. strani K 12, za 2. strani K 10, za 3. strani K 8, za 4. strani K 4, za 5. strani K 2, za 6. strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Stev. 44.

V Ptuj v nedeljo dne 30. oktobra 1910.

XI. letnik.

Današnja številka ima zopet 2 strani priloge in obsega skupaj 10 strani. Obenem prinaša 5 slik (železniški štrajk na Francoskem, srbska princa, morilec kraljice Luccheni, škandal v morilskem kloštru itd.) Delujte za list, da bode priloga redna!

O dobrotelnosti prvakov.

Pred celjskim porotnim sodiščem je v zavedi Fährich contra Spindler kot priča zaslišani nadučitelj Slanc iz Petrovč izjavil sledeče:

"Ker za šolsko kuhinjo od Slovencev nisem nenehno podporo dobil, sem se obrnil do Kmečev, kateri so mi radi volje dali znesek okoli 200 kron za šolsko kuhinjo. Slovenci sploh ničesar ne dajo. Ko bi Slovenci ne bilo, bi morali otroci po zimi z mrazom gladno umreti."

Ta izjava je zato značilna, ker je nadučitelj Slanc sam pristaš narodno-napredne pravaške stranke in ker je kot tak najmerodajnejši strokovnjak, da sodi o dobrotelnosti prvakov. Kakor se je videlo na obrazu doktorja Kukurca, mu ta izjava nikakor ni bila prijetna. Slovensko narodnjaštvo sega torej le do denarice!

Politični pregled.

Na Čoškem so se Nemci in Čehi v nekatereh vprašanjih sporazumeli, tako da je pričakovati, da nastane v prid gospodarskemu delu mir.

V kranjskem deželnem zboru so veleposestniki zapustili dvorano, ker hočejo klerikalci z nasiljem vse drugače misleče zatreti. Klerikalci so ravno povsod brezobzirni sebičniki in nasilneži.

Goriški deželni zbor stoji pred razpustom. Krivi so slovenski klerikalci, ki hočejo i tukaj z nasiljem vladati.

Škof in franciskani. Nadškof Stadler, katerega slovenski listi vedno hvalijo, prišel je po zadnjih volitvah v hudo nasprotstvo s franciskani, ki imajo drugačne politične nazore kakor on. Polagoma se bodejo gotovi duhovniki iz političnih ozirih pobijati pričeli. Kristus pa je vendar rekel: Moje kraljestvo ni od tega sveta.

V Siamu je umrl kralj Chulalongkorn, ki se je tekom 42 letnega vladanja izkazal kot eden najmodernejših vladarjev v Aziji. Njegov naslednik je sin Maha Vajirabudh, ki se je v Angliji izobražil.

Dopisi.

Iz Ptujske gore. Dne 23. oktobra t. l. je imel občinski odbor sejo; na dnevnem redu je bil proračun za leto 1911. Kakor že v zadnji številki "Stajerca" označeno, je proračun za leto 1911 "političen", ne pa gospodarsko sestavljen. To se je pri tej seji jasno pokazalo. Odborniki Werdenik, Horvat, Slaga in Augustin so izjavili, da je proračun za leto 1911 pomankljiv, ker so premali izdatki v proračun postavljeni; n. pr. prispevek k majšperski šoli je popolnoma izpuščen; nadalje ubožna blagajna ima tudi večji primanjkljaj; ako se pomisli, da je za njo vpisal dohodke 500 K, je težko verjetno, da bi gor-

ski občani na kaznih toliko denarja skupaj spravili, ako ravno Jurček celo krivične ovadbe dela, da bi s tem ubožno blagajno polnil; za ceste ima 500 K v proračunu; ali pomisliti se mora da bo samo Stugočka cesta vzela 300 K za šodranje, akoravno okrajni zastop polovico prispeva. Za ceste Slape, Bolečka vas, Piške G. Se se opravi la šodranja potrebna; ako se za silo popravi, ni dosti 600 K. Dokliki most prosa za nove podnice malo računano 150 K. — Skupaj 1.050 K. Ali mislijo narodnjaki, da bodejo drugi davkoplačevalci z roboto si ceste popravljali, ko si oni ceste na občinski račun popravljajo? Neumna pa je trditev Klemenčiča, ako pravi da "stajercijanski" odborniki zahtevajo večje doklade zaradi tega, ker želijo da bi v odbor špili; ti može zahtevajo pošteni proračun iz razlogov, da bi se k že narejenemu dolgu po 40.000 K ne bi novi dolgovi delali, ker bi s tem morali znaneprej večje %, obresti plačati. Odbornik Werdenik je zahteval, da se ima k proračunu tudi inventura položiti; narodnjak in učitelj Klemenčič je pa rekel: zakaj bi se inventura predložila, ker v njo ne spada drugo, ko šatgerge! Ta izjava kaže, da misli da so vsi odborniki njegovi norci, ali to je on sam, če verjame, da bi to resnica bila. Topolovec pa je trdil, da sploh občina nima nobenega orodja in ne more inventure napraviti; to dejstvo pa kaže, da Kupčič ni imel od občine posojenih krampov pri regulaciji, ampak da so tedaj vsa orodja menda narodnjaki pokradli, kakor so to pri seji naredili, ko so Matiji Augustin "Stajerca" iz žepa vzeli? "Oče" in voditelj teh narodnjakov pa je učitelj Klemenčič. Dober tek, gospodine! Da pa vsi odborniki niso tako zabiti, kakor si to Klemenčič predstavlja, povemo da ima v inventuri priti vso premoženje in dolgovi občine. Med 18 občinskimi odborniki jih komaj 6 ve, koliko občina dolguje; iz tega sledi da, Jurčku ostali odborniki vse potrdijo, kar on želi, in da si še želi, da bi gospodari kakor turški paša. Ako je temu tako, zakaj neki se volijo občinski odborniki? Trditev nekaterih zaslepijenih odbornikov, da mora gotovo želja biti, da se %, kak najbolj znižajo, označi dejstvo, ko je Werdenik predlagal, da naj vzamejo narodnjaki poročstvo za primanjkljaj, kateri bo valed proračuna prišel, da ga iz svojega poravnajo; na to so bili narodnjaki popolnoma gluhi. Ja, ja, proračun je res "političen", da bi z njim davkoplačevalcem posek v očevrgli pri občinski volitvi, češ, "glejte kako znamo mi gospodariti". Iz goraj omenjenih vzrokov zahtevamo, da se k proračunu predložijo inventura in trški računi; brez teh najbolj važnih stvari se ne sme od oblasti potrditi proračun. Delajte kakor po dnevi in se ne skrivajte v temo narodnjaštva. Pri tako velikih nalogah je gotovo naša dolžnost, da zahtevamo javnost računov in kontrolo občinskega gospodarstva. Naj še bo označeno, da Jurček ni hotel odbornikom pri seji protesta proti proračunu prebrati, baje zato ne, ker je nemški; žalostno za občinskega predstojnika, če si ne upa nemški na glas brati, proti občanom se pa računi kot najbolj brihtnega "Bürgermeistera"!

Iz Stoperc. Naš dobro poznani župnik Ke-

ček je imel za eno celo leto "urlaub". Od svojega "urlauba" pa jo je večkrat pripihal v Stoperc, se grozit cerkveno-konkurenčnemu odboru, ako mu slepo vsega ne dovolijo, gre v bolnišnico in Stopercani boste brez sv. maš... Nihče ne bi mogel verjeti, da imamo v Stopercih zdravnike, kateri Kečeka takoj ozdravijo s tem, da mu vse slepo dovolijo, kar si Keček le zmisli. Med te zdravnike spadajo: Anton Kores v Ormošiji, Franc Korže in Juri Korže, oba v Stopercih, kateri so udje cerkveno-konkurenčnega odbora; četrti v tej zdravniški družbi se je dolgo obotavljal Kečeka zdraviti, zatorej ga ne omenim. Omenjeni udje so Kečeka tako dobro ozdravili, da je prej prišel nazaj na faro, preden je njegov "urlaub" potekel. Pri popraviljanju cerkve razven žagaba je Keček sam "polir", pa še kakšen, da se Bogu usmili, kar pusti dva dni zidati, to morajo takoj podreti in zopet v drugi "furem" zidati. Mi farani gotovo nismo nasproti, ako se cerkev popravlja, kar je potrebno; pa da se dela kakor označeno, to vendar ne gre, ker je naša fara premala in celo uboga valed slabe letine; zatorej nismo voljni, da bi Keček svoje norije aganjaj na naš račun. — Kje je oblast, kje cerkveni patron, da Kečeku na prste pogledata?

Teharje. S kakimi bedastimi sredstvi so se hoteli prvaški hujekati po porazu pri volitvah v Teharjih masčevati nad naprednimi volilci zlasti obrtniki, kažejo sledeči slučaj: Strastni prvaški agitator, gostilničar in ekonom Ivan Cajhen je takoj po volitvah vsem naprednim volilecem odpovedal, da jim noče prodajati mleka. No, gospodine Cajhen, ne mislite, da ste nam s tem kaj hudega storili. Pomislite le, da imajo tudi napredni kmetje krave in mleko in da nismo v tej stvari in tudi v nobeni drugi od Vas odvisni. Radovedni smo le, komu v Celju, kamor mleko nosite, prodajate. Nemški groši Vam le dišijo, kaj ne? Razni drugi prvaki so takoj po volitvah poslali k raznim naprednim obrtnikom svoje uslužbence po račune, da jih poravnajo. No, naprednim obrtnikom je bilo to po volji, saj so zelo hitro prišli do denarja, na katerega so dolgo čakali. Ali to ni neumno in bedasto sredstvo masčevanja?

Dol pri Hrastniku. Zdaj ima nemški "Schulverein" že eno hišo v naši občini. Morda dobimo polagoma tudi pri nas prepotrebno nemško šolo. To bi bilo za nas, da bi se Genus tudi nemško naučil. Tudi krčmar Bantan se baje že šteje k Nemci in je celi "sportman" ratal. Lovca je ta veliki in če mu pes dobro ne goni, ga precej ustreliti ter na Berniško gmajno pokopje. Baje tudi že prakticira na Dolu pri fotografu, da bi tudi to rad znal.

St. J.

Dol pri Hrastniku. Ljubi "Stajerc"! Zopet ti moram nekaj naznani, kaj se vse tukaj godi. Onikrat je dobil Jos. Bantan, krčmar in pruhar na Bernici, par sodov vina. Ponesrečilo se mu je, da je voz z vinom po poti zdrnil in sodi so se zrnili v potok. Seveda se je vse razbilo in vino je šlo po potoku. Bantan ima več kot 400 K škode. Ako bi Bantan hotel občino tožiti, bi morala škodo povrniti. Zakaj ni zavarovan tako nevarni kraj z močno ograjo? Oni debeli gospod, kateri je, dragi "Stajerc", že več-

Pri hladnejšem vremenu se priporoča **Straschill'sova grenčica** iz zelenjave vzeti. Ista segreje prijetno truplo in prepreči prehlajenje

krat grozil, da ti bo že pokazal, ima z rantami zavarovano svoje posestvo, da kure ne pridejo notri, baje z občinskimi lesom. Tako se ravna v naši občini, kjer gospoda Podmenik in Genus komando peljata! Zakaj se pusti voliti ta trgovec Majcen za župana, ko ne sme nobene besede ziniti? Ako se „ta debeli“ oglasi, Majcen kar v hlače zapravi. Takšni človek paše za mežnarja k sv. Kunigundi, ne pa za župana. Glejte, kaj se vse v tej občini godi! Gospod Wouk, trgovec v Hrastniku, bi rad eno majhno hišico postavil. Občina (Podmenik!) pa zahteva, da se mora g. Wouk 3 metre od pota oddaljiti; pot je za vsak paru dosti široka in se malokdo po tej poti vozi. Od glavarstva pa je prišlo, da se mora umakniti le 1 meter od poti in da potem lahko hišico zida. Seveda je začel g. Wouk koptati in opeko pripravljati. Nakrat se čuje, da so ti ljudje zopet rekurirali in govorijo, da bode opeka preje „segnila“, predno pride dovoljenje. Vidite, kako dela naša občina! To je zahvala človeku, ki je že jako veliko za našo občino storil (zaradi ceste, zaradi lepega sadja, lepote našega kraja ima jako velike zaslugе). Ja, kakor se je v ljubljani zgodilo, da se je (čeprav malo prepozno) župana spodilo, tako bode treba tudi v nekaterih malih občinah pričeti. Drugače bodejo i tem ljudem rogovji zrasli. Vprašamo, zakaj se ni umaknil Dolinšek, ko je klet zidal, niti za eno coto? Zakaj se ni umaknil debeli Podmenik? Ta hiša stoji samo 1 meter od občinske ceste. Zakaj se ni umaknil Peter Šentjurič, ki stavi štalo pri občinski cesti; pri tej hiši bi imela največ „Gewerkshaft“ govoriti, pa nima nič zoper zidanje g. Wouka. Ta ima gozda morda svojih 50 johov, ta bi morda nacaia pot danes ali pa jutri. Drugi kočarji pa lahko vse v kolu znesajo, kar imajo na onem kraju poti. Na evidenjo, ta debeli! K. J.

Trbovlja. Ti, dragi „Štajer“, si že mnogo krat kaj resničnega o našem prejšnjem županu Rošu znil. On se niti ne podstopi, da bi tebi odgovoril. Naznanim ti, kaj je ta človek vse storil, preden je šel. Iz Trbovlja je bila ena občinska cesta za faro do Hrastnika. Nobeden jo ni popravil in je bila vendar taka, da bi prišel vsak z vozom skozi. Pred 25 leti je morala železnica en „gleis“ napraviti in se je morala cesta prestataviti. Gospod Loger je rekel: Mi nimamo nič zoper to; samo cesta mora biti kakor do zdaj! Danes se je ravno tako godilo. Cesto so prestatavili in Roš se ni brigal, kaj delajo; cesto so vzeli in napravili pot za peš-hoj; z vozom ne pride več naprej. Vidite, tako se je delalo pod Roševro komando! Pomislite, taka industrija med Hrastnikom in Trbovljam, in no-

bene ceste! Mi te vprašamo, Roš, da nam daš odgovor, kaj si storil? Ali si morda tako nemnen ali tako nevošljiv ali tako „politiš“? Že tvoj stari bi imel cesto napraviti proti Klemkasi pred 60 leti nad železnico, a je bil zoper to in se tudi ni napravila. Ti si tudi tak; ako bi imel kakšnih 50 smrek blizu tiste ceste, smo prepričani, da bi že davno predlagal, da mora občina cesto napraviti. Mi bomo cesto, kakor je bili poprej, drugače govorili bomo nadalje. — Torej Rošev Mihče bo moral iti in ako Šentjurič ne bode drugačen, prijeli ga bomo tudi v roke. Naših otrok pretepravati ne pustimo. Svetujemo, da se pošlje Mihčeta v Rečico, tam kjer je Genus „študiral“ na boljše čase. Ako bi ne bilo župnika Fischer, bi ne bil nikoli Genus v Dolu. Tistemu župniku bomo na večne čase hvala dolžni.

Trbovlje. Občinske volitve se vršijo v kratkem in mislimo, da se bodejo brez vsega prepira in nemira končale. Seveda zastopa tudi industrija svoje pravice; industrija ne politikuje. Mi smo prepričani, da bodejo pri volitvah vsi pametni davkoplačevalci z industrijo šli, kajti od nje živimo vsi, naj bo gruntar, krojač, mesar, oštr, pek, rudar ali kaj drugega. Hujšači narodnjaški pa naj bodejo prepričani, da v naši dolini zanje ni prostora. „Narodno“ je gospodari Roš in njegovega gospodarstva se je pač vse naveličalo!

Iz Vurmberga pri Ptuj. Neka oseba se tem potom gospodu županu Jos. Ornič prav pristrano za prostovoljno in brezplačno postrežbo in prenočišče v hudi zadregi zahvaljuje. Hvala in dolgo življenje g. Orniču!

Središče. Joža: Pa si že ti ču, kaj je naš narodni nadučitelj Tona kolero mejo? — Droš: Ne sem še togu ču, pa mi ti pove, kaj je bilo. — Joža: To znoš, kaj naš Tona rad na južno povabi nekake študente? — Droš: Ja, to znam, pa tista njegova tačka rada južine priprova, tudi tak kak Tona, samo za takšne fejn kaplane! — Joža: to še ti naj pri povem, kaj je naš kaplan ustanovijo nekdo društvo za puco pa za dečke. Te so znam tudi kaplana povabili to, da je tista Pepa po nekša ta prva. — Droš: Ne je Pepa prva, tista Mica pod cintonor je prva, znoš ki vaigdar tak gleda v cirkvi za mečnarom. Pepa je samo v odbori, pa nekše druge puco še so, ki pa so vse drugo, kak pa da bi jim reko kaj so nedužne, tiste tam v Obriži celo. — Joža: Eh, naj bo, kak oče, jaz bom ti rojhi poredko dale od tote kolere. Naš Tona ti je povolbo v gorice študente, pa nekše gospe al gospodične še so bile. Po poti v gorice pa so si tota gospoda nabrali glo-

baje. V goricah pa so si je sprazili, te pa je že ena giftna zmes bila, te pa je čez en čos slo gor pa dol. Za gospe še je že bilo dobro, a gospodi pa so mogli akor hlače v rokah držati. To ti je bilo stroha pa kričaja, da so mialili kaj kolera mojo, vmrjo pa je nihče ne, te pa so znali kaj je ne kolera. — Joža: Ha, ha, te so se ednok tota naša pametna gospoda itak norih gob najela! — Toti pogovor sem ču, ovi den na cesti, pa sem se tak smejo, kak sem koma duma od smeha dojšo. Vse skup lepo pozdravi Jakob Kajtebriga.

Severna Amerika (Milwaukee Wis.). Cenjeni gospod Linhart! Janeza še pač „Štajer“ vedno pika v oči. Ako ga zagleda, mu boče kar sapo zapreti. Zatoraj je sklenil, da odide spet v domovino, k Veliki nedelji, ker tam baje nihče ni naročen na „Štajerca“ (?). In tam „de on biznis tira“. Ne vem sicer, kakšen biznis, ali de kuhače na Ptuj nosa, ali de luk voza, ali de pa po božjih potih hoda, in de možnare nabija pa strela. In res, on tudi je za biznis tirati, kajti on Vam je študiral mož. Absolviral je dva razreda ljudske šole pri Veliki Nedelji, govori popolnoma slovenski. (Bolj po domače „ale“), razume kranjaki, ališni pa, kako drugi govorje nemški, angleški in druge jezike. Toraj vidite, da za biznis tirati on je. Na luk in na kuhače de si vzeja „patent“ in svojo suho robo de oda-ja samo Slovincem. Toraj gorje Vam, „gospod urednik in vsem naročnikom „Štajerca“, ako Janes svoj namen izvrši, potem nede Ptuj doba več luka in ne kuhač... Janes! svetnjem Ti, pusti „Štajerca“ v miru in tudi druge ljudi in vedi, kdor veter seje, šanje vihar. Na svidenje! Kolektor.

Schicht Stearin-sveče LEDA

najfinjša vseh mark! Aparna, elegantni zavoj!

Ne tečejo!

Ne dišijo!

Ne kajajo!

Ne delajo saj!

Gerijo s svetlim, mirnim plamenom.

672

„Narodna stranka“ pred porotniki.

(Izvirni dopis).

Celje, dn 24. oktobra.

„Narodna stranka“, ki jo je urednišilo par prvaških dohtarjev s pomočjo nekaterih časniških začetnikov, propada na celi črti. Ali z neverjetno lažnostvijo se skuša ta stranka na povrju obdržati. Laž in podlo obrekovanje ji je edino sredstvo v politični borbi. To je dokazala tudi zadnja tiskovna pravda pred celjskimi porotniki. Da pokažemo vso zanikernost te „narodne“ celjske klike in vso njeno lažnost, poročati hočemo obširneje o tej razpravi. Evo poročilo:

Vled obtožbe zasebnega obtožitelja g. Fr. Fridrih, veleposlenika v Mirasnu pri Petrovčah, občinskega odbornika in načelnika krajnih šolskih svetov v Petrovčah in Libovjah, se je vršila dne 24. t. m. glavna razprava proti Vekoslavu Spindler, odgovornemu uredniku časopisov „Narodni dnevnik“ in „Narodni list“ radi pregreška zoper varnost časti po § 488. k. z. storjenega s tem, da je dal natianiti in objavil v „Nar. dnevniku“ in „Nar. listu“ razne zlagane in obrekovalne notice proti tožitelja.

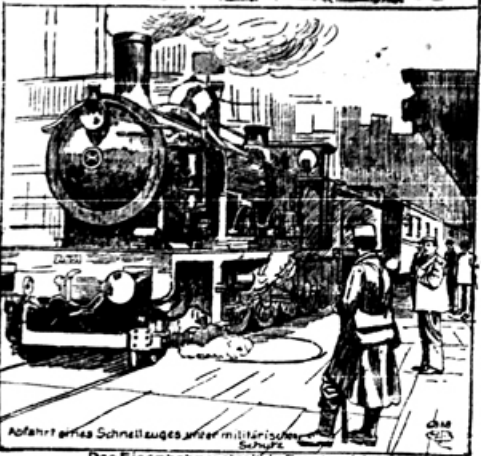
S tem je Vekoslav Spindler zasebnega obtožitelja, kakor pravi obtožnica, z naznanjenjem izmišljenih in napak zavutih dejstev po krivem obdolžil gotovih nečastnih dejanj, katerega zamorejo v javnem mnenju zaničljivega storiti in poizniti.

Razlogi se navajajo v obtožnici sledeči:

Meseca marca t. l. vršilo so se v občini Petrovčah volitve občinskega odbora. V volilnem boju stali sta si nasproti dve stranki: klerikalna, ki je do tedaj gospodarila v obč. zastopu in skušala ostati na krmilu, je postavila za kandidata tudi Fr. E. Fridriha, moža, ki je že dolgo vrsto let bil odbornik petrovške občine in ki ima v občini velik ugled in vpliv in vživa splošno spoštovanje pri občanin. Radi tega je

Železničarski štrajk na Francoskem.

Poročali smo, da so železničarji na Francoskem napravili generalni štrajk, v katerem so za popolnoma podlegli. Naša slika kaže zgoraj ranirni kolodvor severne železnice, ki ga strahijo vojaki, ker se bojijo, da bi stavkujoči ne napravili škoda. Spodaj vidimo istotako odhod brezovlaka pod vojaško asistenco.

Der Eisenbahnerstreik in Frankreich.

Zahtevajte povsod
„Štajerčeve“
užigalice.

Glavna zaloga:
Brata Slawisch

v Ptuj.

moralo nasprotni t. j. liberalni stranki biti predvsem na tem leže, da izpodkoplje ugled tega moča, ki je bil glavavolilnega gibanja v svoji stranki.

Oglejmo si torej, kaj vse predbaciva in očita obtoženec Vekoslav Spindler zasebnemu obtožitelju in kako podlo ga dolži gotovih nečastnih dejanj, da bi izpodkopal pri volilnih ugled obtožiteljev.

V navedenih člankih očita vzor-urednik (?) Spindler obtožitelju iz same strankarske strasti sledeče:

1. Fridrih je gospodarske občine koristi občine Petrovčev v mnogih slučajih grdo škodoval; 2. Fridrih ne jemlje denarja iz občinske blagajne ponoči, kakor Korošec, ampak on dobi občinski denar kar pri belem dnevu v svoje roke; 3. Fridrih si je dal 1. 1903 izplačati od občine kot tajnik 120 kron nagrade; 4. Fridrih gospodari v okrajnima šolskima svetoma v Petrovčah in Libojah na leto s 4000 kronami in da bi mu zmanjkalo morda drobiža, če ne bi imel tega denarja; 5. Njegova (Fridrihova) dekla je pravila da bi jim (Fridrihovim) slabo šlo, če ne bi g. Fridrih prišolah v občinski odbor toliko zaslužil; 6. Fridrih ne plača računov za šolska drva, dasi je vdignil za to denar; 7. Župan Koren je nakazal Fridrihu brez vedenja občinskega odbora 351 kron in ker tega deželni odbor ni dovolil, je Koren natihamo prijavil Fridriha deželnemu odboru kot občinskega tajnika in je smatrali teh 351 kron kot plačilo za tajniške posle; 8. deželni odbor je ukazal, da občinski tajnik ne sme biti občinski odbornik; 9. Ta ukaz deželnega odbora sta župan Koren in Fridrih zamažala; 10. Ali je Koren Fridrihu zato podaril iz občinskega denarja 351 kron, da za njega agitira? 11. Fridrih bi pa zopet rad imel lov, a ne plačal. 12. Če gospod Fridrih lov dobi, naj bi ga tudi plačal.

Uvodna preiskava in zaslišanje s strani zasebnega obtožitelja ponujenih prič sta k posebnim navedenim točkam sledeče dognali:

Obtožitelj Fr. Fridrih je ves čas, kar je bil občinski odbornik in načelnik krajinšolskih svetov, delal za blagor občine in šole, žrtvoval veliko truda in denarja, ne da bi zahteval povračila in prihranil občini Petrovčev velike svote. Od leta 1894 naprej opravljal je Fridrih kot načelnik krajinšolskega sveta v Libojah 11 let vso pisarjo popolnoma brezplačno, dočim je dobival njegov prednik v tajništvu letno 48 kron nagrade za to pisarjo. Za s tem je podaril Fridrih občini Petrovčev 2000 kron. To je potrdil kot priča zaslišani nadučitelj Košenina, Fridrihov prednik v tajništvu pri okrajnem šolskem svetu v Libojah.

Od leta 1896 naprej je Fridrih vodil 9 let tajniške posle pri krajinšolskem svetu v Petrovčah brezplačno, njegov prednik pa je dobival letno 48 kron nagrade. Tedaj je podaril vsega skupaj nad 900 kron petrovčski občini v teh letih. Vse to so potrdile priče nadučitelj Košenina, Martin Lednik in Franc Ogradi, uka krajnega šolskega sveta v Celju. Zadnje dve priči sta tudi izpovedali, da je opravljal Fridrih tajniške posle vestno in marljivo. Priča Anton Goršek, občinski tajnik v Petrovčah, izrečno potrdi, da je Fridrih opravljal tajniške posle brezplačno, dočim sta njegova prednika dobivala plačo. Razvidno je vse to tudi iz računskih knjig krajinšolskih svetov.

Veliko truda, zamude časa, pisarije, potov in gotovih izdatkov je imel Fridrih kot načelnik krajinšolskega sveta s stavbo novega šolskega poslopja v Petrovčah. Vse to je natančno popisal kot priča zaslišani bivši okrajni glavar baron Apfaltern, pod čegar uradovanjem se je petrovška šola zidala.

Tudi stavbeni podjetnik Ferdinand Solgranc, ki je šolo zidal, je kot priča zaslišani potrdil, da se je Fridrih zelo trudil in se na vse mogoče načine zavzemal za prid šole. Vse to je opravljal brezplačno, kar je potrdil priča Anton Goršek.

Občina Petrovčev je sklenila prositi namestništvo da se dovolita dva nova sejma. Za to se je posebno zavzemal zasebni obtožitelj, se

vozil na svoje stroške v Gradec k namestništvu, imel nešteto krat opraviti pri okrajnem glavarstvu v Celju, dopisoval na vse strani, se zopet vozil v Gradec k referentu in končno dosegel zaželjeno sejm. Priča Anton Goršek je potrdila, da Fridrih ni v tej zadevi niti gotovih izdatkov dobil povrnjenih, še manj pa odškodnino za trud in zamudo časa.

Izmišljena in neresnična je trditev, da si je Fridrih 1. 1903 dal od občine izplačati kot tajnik nagrado v znesku 120 kron in da na ta način kar pri belem dnevu jemlje denar iz občinske blagajne.

Občinski odbor petrovški je namreč s sklepom z dne 15./11. 1903 sklenil soglasno izplačati Fridrihu v povrnitev gotovih izdatkov, katere je imel ob priliki šolske stavbe, dobave novih sejmov in dr. in kot nekako znamenje hvalečnosti za njegov trud in poštrevnost v prid občine znesek 120 kron. Ni pa res, da bi Fridrih bil kedaj občinski tajnik, in da bi kot tajnik sprejel od občine kako nagrado. Dokazano je to po imenovanem sklepu in po mnogih zaslišanih pričah.

Podla in neresnična je tudi trditev, da je Fridrih glede občinskega sveta občino škodoval. Neresničnost te trditve je dokazana po raznih sklepih občinskega odbora in po izpovedbah mnogih prič.

Podlost in neresničnost očitka v „Narodnem dnevniku“, da je zasebni obtožitelj s denarjem krajinšolskih svetov nepravilno ravnal, ga porabil zase in računov ni plačal, je dokazana po izpovedbah o tej stvari zaslišanih prič, Martina Lednika in opata Franca Ogradija, udov krajinšolskega sveta.

Neresnične in izmišljene so končno tudi vse nadaljnje trditve v „Narodnem dnevniku“, kar se je sodnijsko dokazalo po tozadernih sklepih občinskega odbora in po mnogih pričah.

Obtoženec Vekoslav Spindler je v preiskavi priznal spočetka, da jebral zgoraj imenovane članke, prej ko so se natisnili, da pa dopisnika, ki mu je znan, noče imenovati. V nadaljnji preiskavi pa je zopet zaviral prvo izpovedbo in se zagovarjal da je samo članek v „Narodnem dnevniku bral onega „Narodnem listu“ pa ne. Tudi ne ve, kdo je pisal ta članek, prevzel pa je popolno odgovornost za vsebino članke v „Narodnem dnevniku“. (Kaj pa, ko bi pisal članek v „Narodnem listu“ podurednik Janko Lesničar? Kaj ne, Vekoslav? Opomba uredništva).

Razpravi predseduje deželnosodni svetnik dr. Boeschanz, prisedi ka sta dr. Wenedikter in dr. Krančič, zasebnega obtožitelja, ki je pri razpravi tudi sam navzoč, zastopata dr. Fritz Zangger in dr. Ivan Benkovič, obtoženca pa zagovarja dr. Vekoslav Kukovec.

Z obtožbo gospoda F. Fridriha se je združila tudi obtožba Korena, sina petrovškega župana, ki je tudi vložil obtožbo proti uredniku Vekoslavu Spindlerju radi zanemarjenja uredniške dolžnosti. Obtoženec mu je namreč očital, da je 1. 1902 izvršil tatvino pri občinski blagajni v Petrovčah.

Obtoženec Vekoslav Spindler je ponudil v obeh slučajih po svojem zastopniku dokaz resnice za inkriminirane trditve v „Narodnem listu“ in je navedel celo vrsto prič (seveda samih narodnjakov! op. ured.), ki naj bi se zaslišale o raznih dejstvih, po katerih naj bi se doprinesel dokaz o resnici njegovih trditve v omenjenih listih.

Zagovarjal se je pri obravnavi zopet drugače kakor pri uvodni preiskavi. Priznal je danes, da je vse navedene članke pred natisom prebral in prevzame za vsebino teh člankov popolno odgovornost, dočim je prej trdil, da članka oziroma novice v „Narodnem listu“ ni pred natisom prečital in je tudi ni dal natisniti.

Porotna dvorana je natlačena polna; kajti vodja narodne-napredne pravaške stranke deželni poslanec dr. Vekoslav Kukovec kot zastopnik svojih „Leib“-časopisov je pustil skupaj zbornati vse svoje pristaje, razne „škrice“ odvetoških pisaren, trgovske uslužbenice pri pravaških trgovinah, nedoletne fantičke, sploh vse, kar po Celju in v bližnji okolici pravaškega leze in gré. (Zakaj neki to? Ob sebi razumljivo, v svojo zaslobo! Op. uredništva).

Po zaslišanju prič in po raznih spisih, ki

so se pri obravnavi prečitali, je dognano: Očitek, da gospod Fridrih ne plača računov za šolska drva, da si je vzdignil za to denar, je popolnoma neutemeljen. Da je nakazal župan Koren Fridrihu brez vedenja občinskega odbora 351 kron in da je Koren natihamo prijavil Fridriha deželnemu odboru kot občinskega tajnika in da je smatrali ta denar gospodu Fridrihu kot plačilo za tajniške posle, za vse to ni doprinesel obtoženec niti najmanjšega dokaza resnice. Vse te trditve so se izkazale kot izmišljene. Kar se tiče očitka v „Narodnem listu“, da je gospod Fridrih gospodarske koristi občine v mnogih slučajih grdo škodoval, so nasprotno skoraj vse priče razum nadučitelja Slanca potrdile, da se je gosp. Fridrih mnogo trudil v blagor gospodarskih koristi petrovške občine, tako n. pr. pri stavbi nove šole v Petrovčah, pri dobavi novih sejmov, kot načelnik krajinšolskih svetov v Petrovčah in Libojah, pri katerih je sam 20 let brezplačno opravljal tajniške posle.

Njegovi nasprotniki, zlasti dr. Vekoslav Kukovec in njegova stranka so se na vse moči potrudili, da bi osmešili zasluge g. Fridriha. Tudi za ta očitek ni doprinesel obtoženec dokaza resnice.

Vključno jasnemu stvarnemu položaju pa so porotniki na njih stavljenja vprašanja zanikali in valed tega je ušel urednik Spindler toli zaslužni kazni.

Če se vprašamo, zakaj neki je bil Spindler oproščen od obtožbe, moramo le pomisliti, kako močno so sedeli na porotniških klopih. Seveda večina pristajev narodno-napredne stranke, t. j. Kukovecove stranke. Če to pomislimo in prevdarjamo, potem nam je vse umljivo. Pri tej obravnavi so bili kot porotniki izrečani sledeči: Johan Gajšek, dr. Jožef Kolšek, Andrej Frece, Johan Konečnik, Luka Bohac, Anton Stergar, Boštjan Selišek, Karol Košenina, Adolf List, Vincenc Žurman, Luka Putan, Karol Vanič.

NB. Spindler je bil pred tukajšnjo poroto oproščen. Razlogi za oprostitve sledijo. Srečda je sedela na porotniških klopih večina narodnjakov. Dokazal Spindler ni nobene svojih trditve!

Sinova srbskega kralja.

Srbski prestolonaslednik Aleksander je baje smrtonosno na tifus zbolel. Njegova smrt bi napravila veliko zmedinjas, ker bi postal poim zopet prisojeni

Jurček prestolonaslednik. Naša slika kaže Jurja na levi, Aleksandra pa na desni strani.

Luigi Luccheni.

Poročiti smo že v telegramu zadnje številke, da se je Luigi Luccheni v ječi obesil. Ko so prišli čuvaji, našli so ga že mrtvega. Kakor znano, je bil ta morilec naše

Luigi Luccheni

cesarice Elizabete v do smrtno ječo obsojen. V ječi je prišel divjati in noreti. Zdaj je uspravil sam svojemu prokletemu življenju konec.

Velikanski škandal v samostanu.

Poročali smo že nakratko o velikanskem škandalu, ki se je zgodil v kloštru Czenstochan na Ruskem. Leta sem so imeli tam menihi krasno sliko Mater Božje, ki je bila okrašena s diamanti in briljanti in je imela visoko vrednost. Pred par meseci pa se je raznesla nakrat vest, da je bila ta slika oropana. Napravilo je to veliko razburjenja, ker je ravno k tej Materi Božji vsako leto na tisoče in tisoče oseb romalo. Oblašta so zasledovala roparje, ali niti sledu niso mogli dobiti. Zdaj nakrat so pravega roparja dobili in zaprli. To je namreč menih in duhovnik pater Damacy Macoch. V večji je Macoch še celo vrsto drugih zločinov priznal. Po-

božni ropar imel je namreč ljubavno razmerje z ženo svojega lastnega bratranca. Oropal je s tovarišem dragoceno kamenje iz svetniških podob in sploh darila romarjev. Diamante je potem njegova ljubica razprodala in s skupnino so krasno živeli. Bratranec pa se je končno vsega naveličal in je grozil, da bo de tatvine sodniji naznanil. Vseled tega ga je Macoch zvalil v svojo celico in ga tam s sekuro umoril. Mrlica je skril potem v neki zofi, katero je pustil s hlapcem v vodo vreči. Ali umor je bil izdan in Macocha so zprli. Preieka je dognala grozovite podrobnosti. Leta sem so ne samo Macoch temveč skoraj vsi menihi kradli in sleparili. Živeli so v največjem razkošju. Mesece dolgo

Helena Krzyzanowska, žena
d. Gellitisa d. Michales Macoch

so se oddaljevali iz kloštra se zabavali v drugi hmešnih, kjer so si držali vozove, konje in ženske. Tudi v klošter sam so ničredne ženske zahajale in cele noči notri ostajale. Niti najumazanejši roman bi ne mogel toliko razuzdanosti in prepaloosti popisati, kakor se je tu zgodila. In vbogi kmetje so kakor čebulice med nosili svoje denarje v ta klošter in jih darovali ... Naša prva slika kaže na levi strani glavnega roparja in morilca patra Macocha, na desni strani pa njegovega ednakovrednega tovarisa patra Izidorja. Spodaj vidimo Macochovo skrivko in ljubico Heleno Krzyzanovska. Vsa ruska javnost je silovito razburjena in katoliška vera bo de valed teh dogodkov hudo trpela. Cerkvena oblast bi se morala pač malo brigati za tejnosti gotovih kloštrov ...

Novice. Izjava.

V predzadnji številki celjskega „Narodnega lista“ z dne 13. oktobra 1910 objavljen je uvodni članek proti „Stajercu“, na katerega je moj list že primerno odgovoril. V tem uvodnem članku stoji tudi neborvijoča zabita

trditev, da so mene podpisanega urednika K. Linhart Nemci za 8000 goldinarjev „kupili“, da „napadam“ in „blatim“ Slovence. Ta trditev je sama ob sebi tipična ilustracija naravnost manjši podobne lažnosti omenjenega lista. Kdo da je dotični članek in z njim omenjeno laž o moji osebi sprožil, tega seveda ni mogoče dognati. Ali kot odgovorni urednik tega lista beleži gospod Vekoslav Spindler. On je tedaj tudi za to vest odgovoren. Dokler „Narodni list“ svoje falotvaste trditve o omenjenih 8000 gld. ne prekliče ali ne dokaže, toliko časa smatram gospoda Vekoslava Spindlerja za navadnega lažnika in obrekovalca. Sicer se je gospoda Spindlerju kot žurnalistu lažnjivost in obrekljivost že opetovano dokazala ... Gospod Spindler, bedasti odgovori pod firmo uredništva tukaj ne pomagajo! Odgovorite kot oseba, kako morete omenjeno trditev dokazati. Drugačeste in ostanete tudi kot oseba navadni lažnik. — V Ptuju, dne 24. oktobra 1910. — Karl Linhart, urednik „Stajerca“.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Naša administracija ima eno veliko napako: ona namreč — dela! Pri pravaških listih sedijo upravniki za petjo in pečejo hruške. Pri nas pa se upravniško osebo zato briga, da se list razširi, da pridobimo vedno več inzerentov itd. To pravdom ne gre v glavo. Zadnjič je naše upravništvo razposlalo neki oklic, v katerem vabi na izzeriranje v „Stajerca“. To storijo vsi pametni listi. Slučajno pa je prišel ta oklic tudi neki osebi v roke, kateri je narodnjaška znanost pamet zmesala. In zdaj že pišejo vsi prvaški listi, da je „Stajerc“ „na lovu“ za inzerente. Kako se ti listi smesijo, ko delajo v svoji zagriženosti neprostopolovno reklamo za naš list! Mi tej gospodi kar odkrito povemo, da bomo i znanprej inzerente iskali. Nepravna laž je stala seveda v „Slov. Gospodarju“, češ da smo trikrat dražji nego njegovi inzerenti. Tarifa naših inzerentov je na čelu lista označena. Naš list je vsekakor najbolj razširjeni slovenski list na spodnjem Stajerskem in Koroškem in zato je tudi najboljši glaslo za inzeriranje. To naoprotnike seveda jezi in zato nas napadajo. Tepci! Sicer pa vprašamo le ponizno: ako so prvaški listi tako prokleto „narodni“, zakaj pa sprejemajo nemške inzerate? Ako se držijo tako vroče gesla „Svoji k svojim“, zakaj ne odklonijo inzerate nemških tvrdk? V našem listu ni najdeti take nedoslednosti! „Slov. Gospodar“ pa vkljub svoji pobožnosti celo kuplarske in bordelске inzerate objavlja in „Narodni list“ obliže tudi slehernemu Nemcu pete in še kaj drugega, ako mu da par kronic zaslužiti. Torej — kuš, prvaško časopisje, ako imaš še kaj sramote!

Revolucija v Ptuju. Mnogo sovražnikov je že doživelo mesto Ptuja, od starih Rimljanov pa do kaplana Jagra, eden hujši nego drugi. Ali zdaj preti mestu največja nevarnost. Krvoločni francoski Robespierre, ki je kraljem glave sekal, kakor da bi bili „maikabri“, imel je baje tajno žensko „laibgardo“. Vedel je, da pri babah niti vrag do konca ne pride. In tako se godi zdaj v Ptuju. Kajti v „Narodnem domu“ — „da werden Weiber zu Hyänen“ ... Robespierre je bil figa in z njim vred stari Rimljani. V ptujskem „Narodnem domu“ se vršijo tajni sestanki. Na teh sestankih nastopa s krvoločno brezobzirnostjo kaplan Velsak, sin nekega šaferja ptujске graščine. Poslušajo ga same ženske, 99% ptujskih devic s plavim škuplirjem ga poslušajo in odpirajo usta, kakor riba na suhem. In žejne sesajo mleko njegove vrodosti. Kaplan Velsak govori: Vi nič ne znate, niti posteljo napraviti ne znate (to je namreč za 99% ptujskih devic najvažnejša stvar)! Že vemo zakaj! Opomba stavčevega učence; niti kuhati ne znate! itd. itd. Tako govori Robespierre, pardon: kaplan Velsak. In potem ostane žnidarica Kecek iz Herrengasse in pravi: Hvala Vam, gospod kaplan, da ste nam povedali, kako smo neumne. Res je, neumne smo, res je! ... In potem se čita v vseh očeh objuba: odslej se bomo učile postelje pripraviti in kuhati, naši kaplani pa nam bodejo pomagali ... Gledé kuhanja ne vemo, kdo bode teh 99% devic podučeval; ali črna ptujška inkvizicija bode to že

preskrbela. Kako se postelje napravi, bo pa kaplan Jager povedal; saj on v Hajdini tudi menda ne spi na mrvi ... Gorje, gorje mestu Ptuju, gorje, gorje, revolucija, Jager, Robespierre, Velsak, postelje, device, gorje, gorje ...

Dr. Brumen v Ptuju, naš tolikokrat v „Stajercu“ pohvaljeni prijatelj, brez katerega bi ne živeli mnogo prijetnih uric, — dr. Brumen, moč neprostopolovne humorja, katerega ime že zadostuje, da človek pozabi na vse grenkosti tega sitnega življenja, — ta naš priljubljeni dr. Tone Brumen nas je zopet razveselil. Mož pravzaprav zasluži, da bi mu „Stajerc“ izplačal nekaj „Zeilenhonorar“ za članke, ki se valed njegove duhovitosti episejo. Kajti dr. Brumen je velik modrijan in jurist pred Bogom in ljudmi. Poročati moramo torej svojim čitateljem zadnji slučaj, s katerim je ljubček naš dr. Brumen ptujsko javnost presenečil. Torej poslušajte! Kakor znano, vpeljali so advokati v Ptuju nedeljski počitek, to se pravi, sedmi dan počivajo in imajo svoje kancije zaprte. Naš dr. Tone Brumen pa si misli: Ako človek cel teden ovce striže, zakaj bi jih v nedeljo ne? In zato je proti vsem določilam 4. septembra sprejel „informacijo“. Vkljub temu, da je imela dotična stranka že svojega zastopnika, jo je vendar vjel. Nastopal je v njenem imenu. Ali nakrat se je izkazalo, da je bila svota, za katero se je šlo, že plačana. In naš sladki dr. Tone Brumen je šel domu s tako dolgim nosom, da se je ta za njim vlekel ... To je najnovejša „sfera“ gospoda iz ptujске „Herrengasse“. Mi se prisrčno dr. Brumenu zahvaljujemo, da nas v teh težkih časih meene draginje in jesenske megle tako lepo zabava. To pa je gotovo: naš prijatelj dr. Brumen ima muhe v glavi, muhe ima, debele kot brenceljni ...

Vun z „erbijske“! Tisti pobožni „oče“ mislilit Vavpotič, ki bi bil še vedno gradijan v Ptuju, ako bi ga naš knesočof ne poslal „na kmete“, ki zna tako ganljiva pisemca pisati, da bi se celo šabe v bajerju pričele zaljubljeno gledati, ki si za svoj „trud“ pri starejših pobožnih gospeh „samo“ par sto kronic zaručini, ki je mojster v snovanju lepih testamentov, — ta Vavpotič torej je sicer menih, kar se pozna že na njegovem okroglem trebuščku, in bi kot menih ne smel kopretni po posvetnih zakladih, ki jih žre rja in molji. Ali mož je malo siten, ako se piše Vavpotič in ako drži testament v roki. Pobožnost je ena stvar, testament pa druga. Pobožnost velja za vsaki dan, testament pa za čase, kadar stare ženske umrejo. Kakor vrag grešne duše drži se Vavpotič testamenta. Sodnija pa pravi: Vun s testamentom! In s njo pravi vsa javnost: Vun s testamentom! Okrožno sodišče v Mariboru je moralo odločiti, da se Vavpotičeva „erbijska“ razveljavi. Naši čitatelji itak vedo, za katero „erbijsko“ se gre. Ali „oče“ Vavpotič se je pritožil na deželno sodišče v Gradcu, češ da vrag ne izpusti grešne duše in on ne testamenta. Ali tudi nadosdišče je temu pobožnemu gospodu zatrobilo v ušesa, kakor bodejo trobilo trompete rešnega dneva: Vun s testamentom! In zdaj je vsa ga konec, konec je pobožnosti in testamenta, konec vsega upanja ... Vun s testamentom!

Oča Ivan Rebek v Celju, po svojem poklicu ključar, po svojem nagrujenju slovenski narodnjak, po svoji domišljivosti pa politični agitator, nas bi zadnjič kmalu požrl. Zazijal je tako široko, da nas je bilo kar strah in groza. Oča Rebek ima pač dolgo brado in kratko pamet. Slučaj je ta-le: Po nesreči dobil je Rebek od našega upravnikašva ofert glede inzeriranja. To ga je v dnu arsa razburilo. Seveda, mi bi morali vedeti, da Rebek ne inzerira. Zgodila se je pa res pomota. Ako bi jo pravočasno zazpazili, bi se gotovo šele v Celju prepirali, jeli bi mogel Rebek tudi inzerat plačati, ako bi ga naročil. Kajti mi ne poznamo Rebekove razmere. Ali vso nesrečo je napravila napaka; krivi so naši upravniki, ki še ne poznajo ime slovitega voditelja slovenskega ljudstva v Celju in so ga smatrali za navadnega šlosarja. Rebeka je naš oklic tako razburil, da je tekel k mizi in nam napisal pisma. Rebekovo pismo obsega okroglo 50 besed in okroglo 20 slovniških napak. Skoraj vsaka druga beseda ima torej napako. To je na vsak način preveč za narodnega šlosarja. Namesto „somišljenikom“ piše Rebek n. pr.

„Somišlinikom“. Ali to mu odpustimo, kajti čevljar naj ostane pri kopitu. Neodpustljivo pa je, da ima oca Rebek na firmi svojega pisma nemško besedo „Brückenwage“. To pa ne gre! To je neodpustljivo! Rebeck, vprašajte Spindlerja, kako se pravi „Brückenwage“ po slovensko! Sicer pa Rebeck v svojem pismu tudi laže, laže kakor se je pri celjskih „narodnjakih“ naučil. Brez vse zamere, oca Rebeck, ali dokler nam ne dokažete, da smo plačani „s Pruskimi markami“, toliko časa ste navadni lažnik. Kar ravno v današnji številki tudi Spindlerju lažnost očitamo, nas lahko skupaj tožita ... In sedaj, oca Rebeck, adijo! Mi nismo krivi, da je Vaša brada daljša, nego Vaša pamet ...

Hrastniški rudn. „Kesselhaus“ vežbališče sokolov. Prijatelj nam piše: Pred kratkem sem si zvečer ob 9. uri v „Kesselhaus“ (Hilfschacht), da bi dobil malo loja; pa glej ga vraga, ko stopim noter skozi vrata, mi stopi nasproti Kaše R. rekoč: le nazaj, le nazaj, tukaj bomo imeli zdaj sokolsko vajo ... Brez da bi kaj rekel grem vnu, a ker sem prijatelj sok. vaj, se splazim na okno, da vidim njih praktične vaje. Groza me pretrese, ko pogledam noter in vidim 4 razkoračene junake, (rudečih srajc niso imeli takrat). A v tem trenutku pa zagromi (akoraj bi bil padel z okna) glas Kašeta: „levo stoj!“ in že so stali vsi na levih nogah, (seveda eden bolj šviglast se je držal za huntu), pa o joj. Orčarju se nekaj zmeša, in siromak že leži na tleh, kajti padel je revež, in se je brisal nizem prav videti še pod nosom, ali okoli oči, videl sem pač da jokati se je. In Kaše ga vpraša: „Ali te boli?“ „Ne! samo udaril sem se!“ (Mili Bog še meni se je smilil). „No pa stran pojdi“, reče Kaše, „pa od tam glej.“ Ko boš pa ti Jerebičnik pokusnu? — „Ja prec, samo čik si morem prej odrožati“, pravi J. ... in res glej, ta ti je pa dobro vse naredil, še več kakor mi je Kaše koudaril. „No ti si pa že ta pravi, fejt si se sukal“, reče Kaše, ter si zadovoljno rmane roke. „Halo zdaj pa ti Matiče.“ Jaz gledam, gledam kateri Matiče, a že vidim, Povšetov Matičk, velik kakor babilonski stolp (pride mi na misel: ta bi bil pa dober za zvezde otarjati iz neba) oblikovaje se okrog ust, prikorajti iz neba) oblikovaje se okrog ust, prikorajti bližje, toda ne praznih rok, nekaj drži v roki in pomoli Kašetu rekoč: „Na, požreš gemisterja, le fejt potegni“. Kaše spiše, cmakaje rekoč: „To ti je pa že fejt šnops, zdaj bo pa že!“ — S strahom sem opazoval vse to in mislil: ta bo pa že štikelce špilal, ker se je preje pokrepčal, že so zopet vtrasiš, kajti glas Kašeta že zopet zagromi: „Ravno stoj!“ Zdaj se premakne velikani, a siromak nikakor ni mogel ravno stati, ne vem ali ima reumatizem v nogah (ja včasih je pravil da ima frigit tako hudi). Končno reče Kaše vse prešvican: „Dost je za nocoj, ti Matičk se boš mogoče velik učit predn boš ravn stav, no zdaj pa že enkrat zakličimo vsi „Nasdar!“ (oh še tam v kotu sem začul ko je zajamral ves ginjen, menda Grčar, nasdar! Jaz pa sem si mislil: Ja lepa je slovenska komanda, tudi jaz bom stopil k sokolom, bom vsaj kaj znal!

Državni poslanec Marckhl, ki spada med najplivnejše in najdelavnejše ljudske zastopnike, je imel 15. p. m. v Studencih pri Mariboru shod, na katerem se mu je izrazilo zaupanje. Zborovalci so se tudi ojstro proti brezvestni obstrukciji slovenskih poslancev v štajerskem deželnem zboru izjavili. — Letotaka je imel posl. Marckhl 20. p. m. shod v sv. Lovrencu pri Mariboru. Njegovo poročilo se je vzelo z burnim odobravanjem na znanje in se mu je izreklo zaupanje volilcev. Shod je izrazil tudi brezobzirno obsodbo zločinski obstrukcije slovenskih poslancev. Vse je proti obstrukciji, vse, kar zna misliti. Popolnoma osamljeni so slovenski poslanci v svojem postopanju. In vendar jih ni niti — sram!

V Frauheimu rogovili že dalje časa sem fajmošter Muršič, ki je menda že popolnoma na vse nauke krščanstva pozabil. Mož ima skoraj vedno s sodnijo opraviti in njegovo postopanje je tako odurno, da kimajo že najpobožnejši ljudje z glavo. Svoj čas je ta Muršič soprogo g. gostilničarja Petra Sortechnig težko razžalil. Bila je namreč botrica nekemu otroku. Fajmošter pa je otroka opoval, češ kako more tako

botrico imeti, v katere hiši se pleše in „Štajerc“ bere. Za te svoje žalitve bil je pobožni gospod od mariborske okrajne sodnije na 50 K globe obsojen. Mož pa ima železno čelo in se je pritožil na okrožno sodnijo. Ali ta je njegovo pritožbo zavrnila. V strupeni jezi zdaj Muršič ni vedel, kaj naj stori. Pozabil je popolnoma na svojo duhovniško skujno in je v divjem sovraštvu naznanil dotično šolarico, da je po krivem pričala. Mariborska sodnja pa je šolarico, ki je pridna in poštena, seveda oprostilo. Zanimivo je, da je fajmošter Muršič dan pred obravnavo kot priče poklicane šolarje iz klopi poklical in vsacega vprašal, kaj bode pri sodnji izpovedal. Ali ni to tudi nepostavno vprašanje na priče? Na vsak način opozarjamo cerkveno oblast na postopanje tega človeka, ki zasluži že davno, da se ga iz Frama nažene!

Letni in živinski sejni na Štajerskem.

Sejni brez zvešed so letni in kramarški sejni; sejni, znamenovani z zvešedo (*) so živinski sejni, sejni z dvema zvešedama **) pomenijo letne in živinske sejne.

Dne 28. oktobra pri Sv. Juriju**, okr. Celje; v Gornjemgradu**, v Slovenski Bistrici**, pri Sv. Tomažu**, okr. Ormož; v Cmaroku**, v Koprivnici**, okr. Kozeje; na Muti**, okr. Maribor; v Gradcu (sejem z rogato živino). Dne 29. oktobra v Brežicah (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z malo klavno živino). Dne 31. oktobra pri Novi Štifti**, okr. Ormož. Dne 2. novembra v Vitanju**, okr. Konjice; v Ormožu (svinjski sejem); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozeje; v Lučah (sejem z drobnico), okr. Arvež; na Ptuj (sejem s konji, govedom in ščetinarji). Dne 3. novembra v Pišecah**, okr. Brežice; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z rogato živino in konji). Dne 4. novembra v Konjicah**, pri Sv. Pavlu pri Prebrodu**, okr. Celje; na Spodnji Polskavi (svinjski sejem), okr. Slov. Bistrica. Dne 5. novembra na Ponikvi**, okr. Šmarje pri Jelšah; v Brežicah (svinjski sejem). Dne 7. novembra pri Novi Cerkvi**, okr. Celje; na Rečici**, okr. Gornji Grad; pri Sv. Janžu**, okr. Arvež; pri Sv. Lenartu v Slov. gor., v Peklu**, okr. Slov. Bistrica; pri Sv. Vidu pri Ptuj**, v Brežicah**, v Celju**.

Iz okraja Mozje. Ljubi „Štajerc!“ Jaz kot slovenski rojak bočem malo luči narediti in telim, da bi se moje besede marsikateri radikalni čenik k srcu vzeli. Vsakemu človeku ni mogoče uradnik biti. To gre večidel od očet na sina, in je posebna kasta, ki ostane v svojem kraju. Ali mi drugo ljudstvo, — ker industrije na naši ljubi slovenski zemlji: skoraj nimamo. — mi moramo iti tja, kjer nas kruh čaka. In to je razven Amerike nemška država. Zato moramo tudi nemški narod, ki nam je sosed, in nemški jezik, ki se razširja do severnega morja, za ljubo imeti. Mestov imamo pri nas bolj na redko, na deželi pa ni mogoče, da bi mogli vsi kruha služiti. Mesto rabi rokodelsko ljudstvo, na deželi ga pa ne moremo imeti, kar razven par knužterjev in žnidarjev mojstrov primanjkuje. Stariši tudi ne morejo vseri otrokom domačije zapustiti, ampak samo enemu. Zato morajo tisti, ki so odrasli, po svetu iti. Kot slovenski fant se je tudi meni, mojim starišem, našim sosedom in sploh velikemu delu ljudstva tako godilo. Našli smo pa daleč na Pruskem drago ljubo domovino. Delati smo seveda morali, ali znalših smo tudi, da si zdaj lahko kupimo malo domačije v naši slovenski domovini. Poleg tega smo se tudi izobraženi vrtniki. Ko smo tam med „nemškimi sovražnikom“ (kakor pravijo prvači!) živeli, čudoval se je vsak, da nas kličejo „brato avstrijske“ ... Ali bomo šli zaaluzek v Srbijo. Črnogoro ali pa Rusijo iskati? Bog me obvaruj! Tam ga gotovo ne najdemo! Naš kraj pa se začne zdaj povisati, gruni so trikrat tako dragi, kakor preje pred enim letom. Dan za dnevom pridejo nazaj v domovino in vse poknpujejo. Povsod se nanovo sidi. Doma smo pa zdaj pridni in po delu beremo časnike. Zdaj šole razločujemo, kaj je prav in kaj ne. Zato pa pravimo: mir in prijateljstvo Nemcem!

Iskušeneec.

Viničarske tečaje priredi štajerski deželni zbor v času od 15. februarja do 1. decembra 1911 na sledečih zavodih: deželna sadjarska in vinogradniška šola v Mariboru in viničarske šole v Silberbergu pri Leibnici, v Zgornji Radgoni

ter v Skalicih pri Konjicah. Sprejelo se bode na vseh šolah skupaj 68 učencev (sinov posestnikov in viničarjev, ki dobijo prosto stanovanje in hrano ter 8 kron mesečne plače. Po končanem tečaju dobi seveda vsakdo spravevalo. Gledé nadaljnjih določil z ozirom na poduk in sprejem opozarjamo na tozadevni inzerat v današnji številki našega lista.

Samomor. V sv. Urbanu pri Ptuj obesil se je iz neznanih vzrokov potnik brivec Karl Pichler.

Prebrisani lopov. K posestnici Cviki za gradom v Celju prišel je neki mož in je rekel, da je bila njenemu soprogu v Storeh pri delu glava razbita. Žena je takoj v Store tekla. Medtem je pa dotičnik vlomil v hišo in ukradel več ur ter denarja.

Zapri so v Mariboru 18 letnega Florijana Pšajder zaradi raznih tatvin in vlovov.

Poceni kupil je Jožef Meglič v Mariboru od nekega fanta kolo. Dal je zanj 45 K; kolo je pa dvakrat toliko vredno. Dotični fant je kolo brzkone ukradel.

Izginjeni parček. Posestnik Jože Koch iz Pobreža pri Mariboru izginil je a 15 letno kondukterjevo bčrko Adelheid Stridinger. Koch je zadolžen in baje z dekletom ušel, medtem ko je zapustil doma ženo s 4 otroci.

Ubij. V Trbovljah so se burši med seboj stepli. Pri temu je dobil Jakob Kovac od zadaj sunek z nožem, ki mu je vse pljučice precezel. Bil je takoj mrtev. Ubijalca Jakoba Blažič in njegovega pomagača Henrika Sabotič so oddali sodniji.

Zapri so hlapca Antona Kurmanšek iz Zalca zaradi raznih tatvin.

Dva brata zaklal je v konjski okolici fant Johan Lesjak iz Gabrovnika. Oba brata Jože in Lovrenc Fahnoga sta težko ranjena.

Iz Koroškega.

Prvači so si starar premislili in nam ne pošiljajo več svojih „popravkov“ po § 19. Kdo je slovenske posojilnice v to „popravkanje“ nahajal, si lahko vsakdo misli. Po našem mnenju tiči dr. Brejčeva kancija za to lumparijo. Ali naj stoji že dr. Brejč ali kak drugi enakovredni jurist za tem, — res je, da je moral dotični prvače šole „Štajerc“ tiakovne postavne nudi. Dvakrat so namreč klavni ti „popravkarji“ svojo čečkarjo vposali in dvakrat jo je naš urednik nazaj poslal. Šele tretjič so tako pisali, da se je moralo čečkarjo v zmišlu zastarele postavne sprejeti. Posojilničarji sami seveda niti „popravka“ spisati ne znajo. Zato jim je moral neki advokat pomagati, ki se je pa tudi presneto slabo postavne ničel. Večidel smo dobili te „popravke“ iz Celovca ali iz Ljubljane (!); to je dokaz, da iščejo koroške slovenske posojilnice pomoči na Kranjskem. Zanimivo je tudi, da so te skozinazor slovenske posojilnice naslov večidel nemško napisale. Torej jim je znanje nemščine le koristno in prijetno? Nekatero teh posojilnic niti toliko denarja niso imele, da bi marke na pisma kupile; ali je morda „centalkasa“ vse pozrla? ... Z eno besedo: vse to „popravkanje“ je končalo z velikansko blamažo za slovenske posojilnice. O tej blamaži bomo sicer še govorili, kajti ni še vseh dni konec. V splošnem pa vprašamo: kaj so hotele slovenske posojilnice a temi „popravki“? Resnica je, da se koroški klerikalci vboje kmete za več milijonov evropskih opojufali. Letotaka je resnica, da je valed tega koroško ljudstvo izgubilo vse zaupanje do klerikalnih posojilnic. In to zaupanje so si hoteli prvački dohtarji in politikujoci farji potom nemunih „popravkov“ nazaj pridobiti, kajti „Štajerc“ je bil edini list, ki je v slovenskem jeziku rranico o tej velikanski klerikalni lumpariji povedal ... Ali ljudstvo na Koroškem ne bode tega zaupanja nikdar več dobilo!! Nasprotno: v kratkem bode pričelo v klerikalnih posojilnicah pokati in potem, vi farski lažniki, bomo videli, kdo je imel prav!

St. Jakov v Režu. Piše se nam: Širokoustno po znanem načinu je naš Ražun „popravke“ farskih posojilnic okoli kazal, katere se je kakor v fabriki izdelavalo. Ošabno je Ražun kazal na

Veliko manufakturno
trgovino

Johann Koss, Celje

na kolodvorskem prostoru
na voglu (Stadt Wien)

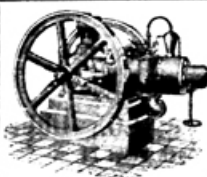
priporočamo zaradi ene solidnosti in nizkih cen najtoplejše.

"Berson"
Gumi-, abzacii
so vendar najboljši.
Dobijo se povsod.

Razglas.

Pri šparkasi mestne občine Celje se od 1. avgusta 1910 naprej vloge vsaki dan obrestujejo.

Ravnateljstvo.

Climax-

motorji (Zweitakt) za
suvo olje.

Najcenejši promet.
Nobene finančne kontrole.
Najmanjša potreba vode. Nobene
nevarnosti za začetnike.

BACHRICH & Co., Dunaj

MIX 6 Heiligenstädterstr. 83.

699

Dobri jedilni krompir

se v velikih množinah nakupuje od oskrbnitva
deželne hiralnice (Siechenhaus) v Ptuj.

Mesto 40 K samo 6 K

Priročnostni nakup

Gamsova brada

poč. jelenovi bradi, nova, zelo lepa, 15 cm dolga, široka,
z lepimi starimi srebrnimi cvetovi in Hubertovim križem.
skupaj samo 6 K. Dobra in obrabljena pod jamovnem pristanku.
Priročnostni nakup, razpoložljiva po povzetju izdelovalca
gamsovih brad.

Fenichel, Dunaj IX, Altmuttergasse 3121.

Mnogo priznanih pasov.

903

Zelo ugodna kupčija!

Na prodaj je v nekem mestu na spodnjem Štajerskem

fijakerija

z 5 konji, 5 vozov, 3 sani, več parov konjske
oprave, lepa hiša, štala in gospodarsko poslopje.
Cena 19.000 kron. Zamenja se tudi za gostilno.
Vpraša se v upravnistvu „Stajerca“.

662

40—45 metrov restov za 16 kron.

Resti so 3—12 metrov dolgi od dobrega flanela,
barbenta, kanavasa, oksforda, platna itd. Garanti-
rano zelo solidna postrežba. Pošlje po povzetju.
Pri naročbi naj se natančno naslov napravi.

Wenzel Prousa, Hertin

št. 15 b. Eipel (Češko).

728

Oznaniilo.

Prodaj svoj mlav in žago na stanovitni močni vodi, kjer
je zmirno dovolj mljeta in žaganja. V mlavu je novi fe-
lizzen werk na kiro pare kamnov, vse močno zidano in
z opeko krsto. Žaga je tudi v dobrem stanu, nese na
leto 1000 do 1400 kron zaslužka. Zraven je toliko zem-
lje, da se lahko redi ena krava in do 20 ovčij. Zraven
je en vrt in vinske brajde. Pol ure od Poltanske postaje.
Unter-Lasche-Plankenstein Kupel, kateri želijo kupiti naj
si ogledajo, bo prav po ceni. Več pove upravnistvo
„Stajerca“.

863

Dva

čevljarska pomočnika

(gsele) dobila takoj trajno delo. Tedenska plača
20 K. Ako treba, se denar za potovanje posodi.
Naslov: Anton Orač, čevljarski mojster, Laški trg.

Najlepša pšenična moka

št. 60 po kg. 36 vinarjev, moka za kruh 22 vin.,
in vse drugo špecerijsko blago dobi se najce-
njeje pri

Hans Sirk, Maribor

Hauptplatz.

719

Učenec

920

dobro šolsko izobrazbo, ki govori nemško in
slovensko ter je zdrav, se takoj sprejme, istotako
en hlapec. Naslov:

Josef Srimz, Celje.

Krepki

konjski hlapec

se sprejme pri g. V. Leposcha v Ptuj.

917

Najnovejša

908

Benzin - motorje

zelo priporočljive za kmetijstvo in obrtnike, lahko
stavlje in trpežne od 1000 K naprej z 2 do
20 PS, tudi prevozne, ali pa na sezajoči plin
od 10 do 200 PS za večje obrt. priporočila pod
strojem jametvom in ugodnimi pogoji Josip
Boschitz, strojni stavbenik, pošta Grafenstein,
Koroško. NB! Odgovorjam, ter pošljem cenike, če
mi naznani, za katero rabo, ozir. silo, naj
bodo služil motor.

Heinrich Lanz Mannheim.

Največja
fabrika lokomobilov

tega kontinenta.

Avstr. razprodajalna

Emil Hönigmann

Dunaj IX.

Lothbergasse 4.

Lovska razstava, Dunaj 1910

najvišje odlikovanje

državni častni diplom.

70 klafter drv.
(Prügelholz)

per klafter 20 kron od železniške postaje Po-
ličane se prodaja pri g.

Hans Wouk, Poličane.

Malo posestvo

obstoječo iz 2 sob, hlevi, škedenj, preša, klet,
vse v dobrem stanu, 3 njive, sadonosnik, brajde
i t. d. se zavoljo družinskih razmer po jako
ugodni ceni prodaja; posojilnice je 800 K. —
Vpraša se pri Apeloniji Visočnik, po domače Vi-
her na Pivoli, Pošta Hoče pri Mariboru. —

Osveženje toka krvi, delovanja živcev, okrepčanje kože proti prehlajenju
se doseže z

Kot vodo za glavo odnosno za zobe in za opešavanje tenta
neobhodno potrebno je

≡ Diana = Franz = žganje ≡

Vaš zdravnik

Vam Diana-Franz žganje rad priporoča zaradi njegovega desinfekcijskega in vendar osvežujočega vpliva, ki prihaja v glavnem od njegovega dodatka — mentola. Temeljna snov Diana-Franz-žganja je najhnejši, dvjono prekuhani vinski destilat.

Zgorajšnja varstvena znamka vas varuje pred ponaredbami. Zahtevajte pri nakupu le pristno Diana-Franz-žganje in pazite na to, da nosi steklenica vprešano ime „Diana“ ter da imata goba in plomba gorajšnja varstveno znamko.

Domači prijatelj

v pravem zmislu besede zamore se imenovati naše Diana-Franz-žganje vsled njegovega izvrstnega vpliva in njegove mnogostranske rahljivosti. Cena male steklenice K — 50, srednje K 120, velike K 240. Se dobi povsod, kjer ne pa direktno: „Diana-Franzbraunwein-Produktion Ges. m. b. H., Dunaj I., Hobenstaufeng. 3z.

Priporočamo našim gospodinjam pravi :FRANCKOV:
kavni pridatek z tovarniško znamko :kavni mlinček:
iz zagrebške tovarne.

41. soga II, V 1161, 12. 5 II, V.

TOVARNIŠKA ZNAMKA

Ustanovljeno 1853.

Ustanovljeno 1853.

G. Topham & Co.

družba z n. z.
fabrika mašin in livarna železa
Dunaj XI, Gudrunstrasse 159

izdeluje kot specialiteto:

„Woligatter“ vsake vrste za žage na paro in vodo.
Vse mašine za obdelovanje lesa, Kreis-žage, band-žage, mašine za oblati, Fries-mašine, Fournier-Schälmašine, mašine za pripognjeno pohištvo, Fass-mašine, transmisije. Prospekti, proračuni stroškov, obiski inženjerjev zastoj.

Karl Kasper

trgovina s mešaním blagom in zaloga smodnika

PTUJ

priporoča svojo bogato zalogo

špecerijskega blaga,

nadalje smodnika za lov in razstrelbe, cindžnore ter predmete tovarne za lov kakor patrone, kapseljne, šrot itd. nadalje glavno svojo zalogo v umetnem gnoju za travnike, njive in vinograde i. a. Tomažova moka, kajnit itd. nadalje raffabast in bakreni vitrijol itd. po najnižjih cenah.

SINGER

šivalni stroji

za vsa

obrtino in domače šivalno delo

Se dobi pri

Singer Co. akc. dr. šivalne strojev

Ptuj, Hauptplatz St. 1.

Cementne cevi, plate za tlak, trupe za svinje krmiti, trupe za napajati, ter vse druge cementne blage in cementne izdelke, nadalje apna, portland- in roman cement, ter vse vrste strešne speke ponuja najceneje
F. ROBATSON, izdelovanje cementnega blaga in trgovina s stavbenim materialom, Maribor na Dr., Belzerstrasse 26.

Brata Slawitsch

v Ptuj
priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A	70 K	—	h
Singer Medium	90	—	—
Singer Titanial	120	—	—
Ringachischen	140	—	—
Ringachischen za krojače	180	—	—
Minerva A	100	—	—
Minerva C za krojače in čevljarje	160	—	—
Howe C za krojače in čevljarje	90	—	—
Cylinder Elastik za čevljarje	180	—	—
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine cene so nižje kakor posodi in se po pogodbi plačujejo tudi lahko na obroke (rate). Cenik brezplačno.			

Na pravočasno naročenje

Tomaževe moke

v svrhu gnojenja

travnikov, paš in polj. krme
se tem potom opozarja.

Mi garantiramo za čisto in polnovredno Tomaževo moko in oddajamo jo izključno v plombaranih vrečah z varstveno znamko in oznakom vsebine

Fabrike Tomaževih

fosfatov

(Thomaphosphat-Fabrik)

G. m. b. H. BERLIN W 35.

Kmetje, zahtevajte od vaših liferantov gnoja Tomaževo moko „Križeva marka“. Gratisknjžice o porabi iste se dobijo od zgorajšnje firme.